

ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΥΨΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Ο περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμος του 2007 (Ν. 103(Ι)/2007)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για σκοπούς ισονομίας και διαφάνειας κρίνεται αναγκαίο να καταρτισθεί ο παρών οδηγός (στο εξής ο «οδηγός») υπολογισμού ύψους διοικητικού προστίμου το οποίο επιβάλλεται με απόφαση της Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και Προστασία Καταναλωτών (στο εξής η «Εντεταλμένη Υπηρεσία») κατά την εφαρμογή του περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμου του 2007 (Ν. 103(Ι)/2007) (στο εξής ο «Νόμος»).

Προτού προχωρήσει η ανάλυση του οδηγού, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη τα πιο κάτω, τα οποία και εξηγούν το σκεπτικό της φύσης που έχει ο εν λόγω οδηγός.

1. Ο Νόμος καλύπτει ένα ευρύ φάσμα εμπορικών πρακτικών και επομένως είναι δύσκολο να τυποποιηθεί το ύψος του διοικητικού προστίμου με βάση το άρθρο της παράβασης.
2. Είναι επίσης πολύ δύσκολο να ορισθεί ύψος διοικητικού προστίμου με βάση την παράβαση, καθώς το μέγεθος των εταιρειών διαφέρει, όπως επίσης η έκταση της διαφήμισης μιας εμπορικής πρακτικής και ως εκ τούτου το σύνολο των καταναλωτών που πιθανόν να επηρεάστηκαν.

Με βάση τα πιο πάνω γίνεται αντιληπτό ότι το ύψος των διοικητικών προστίμων δεν είναι εφικτό να τυποποιηθεί και να κατηγοριοποιηθεί επακριβώς, αλλά κρίνεται αναγκαίο, στον οδηγό να λαμβάνονται υπόψη κάποιοι παράγοντες οι οποίοι θα αυξάνουν ή θα μειώνουν αναλόγως το ύψος του διοικητικού προστίμου.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είναι δυνατό να αποφευχθεί πλήρως η υποκειμενικότητα από μέρους της Εντεταλμένης Υπηρεσίας στην αξιολόγηση κάποιων από τους παράγοντες που αναφέρονται στον οδηγό, καθώς κάποιοι από αυτούς εξακολουθούν να παραμένουν στην κρίση της Εντεταλμένης Υπηρεσίας.

Ο παρών οδηγός μπορεί να τροποποιείται ανά πάσα στιγμή από την Εντεταλμένη Υπηρεσία όποτε αυτό κριθεί αναγκαίο λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Νόμος καλύπτει ευρύ φάσμα εμπορικών πρακτικών και υπάρχει ενδεχόμενο κάποιες ιδιαίτερες περιπτώσεις να μην έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον καταρτισμό του οδηγού.

2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 11 εδάφιο 2(δ) του Νόμου, η Εντεταλμένη Υπηρεσία έχει εξουσία να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο, ανάλογα με:

1. τη **φύση**,
2. τη **βαρύτητα** και
3. τη **διάρκεια**

της παράβασης.

2.1 Φύση της παράβασης

Στην εξέταση της **φύσης της παράβασης** λαμβάνεται υπόψη το είδος και η χρήση του προϊόντος ή της υπηρεσίας, η απήχηση που έχει σε ευρύ ή λιγότερο ευρύ καταναλωτικό κοινό, η περίοδος του χρόνου που έλαβε χώρα (π.χ. πριν από μεγάλες θρησκευτικές γιορτές), όπως επίσης και ο βαθμός μαζικότητας του μέσου που χρησιμοποιήθηκε για προσέγγιση των καταναλωτών. Λαμβάνεται επίσης υπόψη το ενδεχόμενο η εμπορική πρακτική να μην είχε πρωταρχικό στόχο να πωλήσει συγκεκριμένο προϊόν ή υπηρεσία αλλά να προσελκύσει πελάτες.

2.2 Βαρύτητα της παράβασης

Στην εξέταση και τον καθορισμό της **βαρύτητας της παράβασης** λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Η συμπερίληψη ή όχι της παράβασης στο Παράρτημα Ι του Νόμου («μαύρη λίστα»)
- Η σοβαρότητα της παράβασης, όπως το αν υπήρχε πρόθεση ή όχι από τον παρανομούμενο, αν στοχεύονταν ευάλωτες ομάδες καταναλωτών όπως παιδιά ηλικιωμένοι ή άτομα με αναπηρίες και πόσο μεγάλο θα ήταν το

οικονομικό όφελος του παραβάτη από κάθε καταναλωτή που θα παραπλανιόταν, άσχετα από το αν τελικά παραπλανήθηκε ή όχι.

- Η έκταση της προβολής της αθέμιτης εμπορικής πρακτικής και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν (διαφημιστικά φυλλάδια, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο) όπως επίσης το αν στοχευόταν το ευρύ καταναλωτικό κοινό, αν η παράβαση ήταν τοπική, αν η παράβαση περιορίστηκε σε κάποιες επαρχίες, αν ήταν παγκύπρια ή αν επεκτεινόταν και σε άλλες χώρες.
- Ο υπολογισμός του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ή μπορούσε να αποκομίσει η εταιρεία από την αθέμιτη εμπορική πρακτική, έστω και αν αυτή δεν εφαρμόστηκε μέχρι τέλους.
- Ο υπολογισμός της οικονομικής ζημιάς που υπέστη ή μπορούσε να υποστεί ο καταναλωτής από την εφαρμογή της αθέμιτης εμπορικής πρακτικής.

2.3 Διάρκεια της παράβασης

Ο υπολογισμός της χρονικής **διάρκειας της παράβασης** γίνεται από την ημερομηνία που η εμπορική πρακτική τέθηκε σε ισχύ μέχρι την ημέρα που τερματίστηκε.

3. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΨΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Αφού αξιολογηθεί ο κάθε ένας από τους πιο πάνω παράγοντες, για την υπό διερεύνηση αθέμιτη εμπορική πρακτική, η Εντεταλμένη Υπηρεσία υπολογίζει το ύψος του διοικητικού προστίμου λαμβάνοντας υπόψη:

1. Ότι ο Νόμος προνοεί πως το ύψος του διοικητικού προστίμου μπορεί να είναι μέχρι και το πέντε τοις εκατόν (5%) του κύκλου εργασιών του παραβάτη κατά το αμέσως προηγούμενο της παράβασης έτος ή πρόστιμο ύψους μέχρι €500.000,00, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο κάτω όπου αυτά εφαρμόζονται:
 - Αναφορικά με ίδρυμα ή οργανισμό που κρίνεται ότι δεν έχει κύκλο εργασιών, για τον υπολογισμό του πιο πάνω διοικητικού προστίμου χρησιμοποιείται, ως βάση, αντί του κύκλου εργασιών, το πέντε τοις εκατόν (5%) του συνόλου του ενεργητικού του.

- Αναφορικά με ασφαλιστική εταιρεία, ως βάση για τον υπολογισμό του πιο πάνω διοικητικού προστίμου, χρησιμοποιείται, αντί του κύκλου εργασιών, η αξία των κατά το τελευταίο οικονομικό έτος ανεκκαθάριστων ασφαλιστρών, που περιλαμβάνουν όλα τα εισπραχθέντα και προς είσπραξη χρηματικά ποσά δυνάμει των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που έχουν εισπραχθεί από την ασφαλιστική εταιρεία ή για λογαριασμό της, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστρών που έχουν εκχωρηθεί σε αντασφαλιστές, μετά την έκπτωση του φόρου προστιθέμενης αξίας και άλλων φόρων που συνδέονται άμεσα με τον κύκλο εργασιών.
2. Ότι το μέγιστο ύψος του διοικητικού προστίμου, το οποίο προβλέπει ο Νόμος, είναι €500.000,00.
 3. Ότι σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2005 για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά «Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές».
 4. Ότι σε περίπτωση συνέχισης της παράβασης η Εντεταλμένη Υπηρεσία δύναται να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο μέχρι και πέντε χιλιάδες ευρώ (€5,000), για κάθε μέρα συνέχισης της παράβασης, ανάλογα με τη βαρύτητα αυτής.

3.1 Επιπρόσθετοι παράγοντες οι οποίοι μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό του ύψους του διοικητικού προστίμου

Οι πιο κάτω παράγοντες λαμβάνονται υπόψη κατά την κρίση της Εντεταλμένης Υπηρεσίας και κάποιοι από αυτούς ή και όλοι, πιθανόν να μην ληφθούν υπόψη ή πιθανόν να τροποποιηθούν αναλόγως, εάν κατά την εξέταση της παράβασης η Εντεταλμένη Υπηρεσία θεωρήσει ότι η εφαρμογή τους ως έχουν δεν ενδείκνυται, καθώς πιθανό να επηρεάσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό ρόλο που πρέπει να έχει το ύψος του διοικητικού προστίμου ή πιθανό να αυξήσουν το διοικητικό πρόστιμο σε ύψος δυσανάλογο με αυτό της παράβασης.

3.1.1 Ελαφρυντικοί παράγοντες

- Εάν ο παραβάτης αποζημιώσει τους καταναλωτές για τη ζημιά που έχουν υποστεί, και προσκομίσει επαρκή και ικανοποιητικά στοιχεία που να το αποδεικνύουν αυτό, ή εάν προβεί σε άλλες διορθωτικές ενέργειες.
- Εάν η παράβαση, μετά τις υποδείξεις της Εντεταλμένης Υπηρεσίας, τερματιστεί αμέσως ή εντός εύλογου χρονικού πλαισίου το οποίο θα ορίζεται από την Εντεταλμένη Υπηρεσία.
- Εάν ο παραβάτης δείξει πνεύμα καλής συνεργασίας με την Εντεταλμένη Υπηρεσία, συνεργαζόμενος πλήρως με τα μέλη αυτής και παρέχοντας οποιοσδήποτε πληροφορίες και στοιχεία του ζητηθούν εντός των χρονικών πλαισίων που ορίζει η Εντεταλμένη Υπηρεσία.
- Εάν αυτή είναι η πρώτη παράβαση του Νόμου από τον παραβάτη.

3.1.2 Επιβαρυντικοί παράγοντες

- Εάν ο παραβάτης έχει εναντίον του προηγούμενες καταδικαστικές αποφάσεις της Εντεταλμένης Υπηρεσίας ή εάν είχε λάβει προειδοποιήσεις από την Εντεταλμένη Υπηρεσία για την ίδια εμπορική πρακτική ή για άλλες παρόμοιες παραβάσεις του Νόμου.
- Εάν διαπιστώνεται παράβαση με πρόθεση ή δόλο.
- Εάν ο παραβάτης δεν δείξει την απαιτούμενη καλή συνεργασία με την Εντεταλμένη Υπηρεσία, συνεργαζόμενος πλήρως με τα μέλη αυτής και παρέχοντας οποιοσδήποτε πληροφορίες και στοιχεία του ζητηθούν εντός των χρονικών πλαισίων που ορίζει η Εντεταλμένη Υπηρεσία, ανεξάρτητα από τα όσα προνοεί το άρθρο 10 του Νόμου για παράλειψη παροχής πληροφοριών και παρακώληση μέλους της Εντεταλμένης Υπηρεσίας.
- Εάν, παρά τις υποδείξεις της Εντεταλμένης Υπηρεσίας, από την ημέρα διαπίστωσης της παράβασης μέχρι την ημέρα έκδοσης της Απόφασης, η παράβαση δεν τερματιστεί αμέσως ή εντός εύλογου χρονικού πλαισίου το οποίο θα ορίζεται από την Εντεταλμένη Υπηρεσία, ανεξάρτητα από τα όσα προνοεί το άρθρο 11 (2)(ε) του Νόμου για περίπτωση συνέχισης της παράβασης.

- Το οικονομικό μέγεθος του παραβάτη.

3.1.3 Άλλοι παράγοντες

- Σε περιπτώσεις όπου, η Εντεταλμένη Υπηρεσία κρίνει ότι μετά τον συνυπολογισμό όλων όσων περιγράφονται πιο πάνω, το ύψος του διοικητικού προστίμου που προκύπτει είναι πολύ χαμηλό και δεν θα εξυπηρετήσει τον σκοπό για τον οποίο επιβάλλεται, η Εντεταλμένη Υπηρεσία δύναται να αυξήσει το ύψος του διοικητικού προστίμου κατά την κρίση της.
- Σε κάποιες περιπτώσεις, η Εντεταλμένη Υπηρεσία δύναται να επιβάλει εξαιρετικά χαμηλό πρόστιμο (εικονικό πρόστιμο), εάν υπάρχουν ειδικές περιστάσεις ή/και ειδικές συνθήκες οι οποίες να δικαιολογούν κάτι τέτοιο ή/και εάν κατά την κρίση της Εντεταλμένης Υπηρεσίας ένα χαμηλό πρόστιμο θα εξυπηρετήσει τον σκοπό για τον οποίο επιβάλλεται.

Ημερομηνία Σύνταξης: 15 Ιουλίου 2015

Αρ. Φακέλου: 8.13.10.32/25